

TURUN VAMMAISNEUVOSTON TOIMINTA

2013

VAMMAISNEUVOSTON KOKOONPANO

Turun kaupunginhallitus nimeää kymmenjäsenisen vammaisneuvoston kaksivuotiskaudeksi. Vammaisneuvostossa ovat edustettuina kaupungin eri luottamusmiehet ja paikalliset vammaisjärjestöt.

Turun vammaisneuvosto on perustettu 12.11.1981. Vammaisneuvoston toiminta perustuu lakiin vammaisuuden perusteella järjestettävistä palveluista ja tukitoimista, jossa säädetään myös kunnallisista vammaisneuvostoista (380/87 § 13). Turussa kaupunginhallitus nimeää vammaisneuvoston, jossa sen toimintaohjeen mukaan on viisi vammaisjärjestöjen edustajaa sekä edustajat hyvinvointi-, sivistys, vapaa-aika- sekä ympäristötoimialalta. Kaupunginhallitus pyytää esitykset jäsenistä Turun Seudun Vammaisjärjestöt TVJ ry:ltä ja edellä mainittuja aloja edustavilta lauta- ja johtokunnilta.

Kaupunginhallitus asetti päätöksellään 3.6.2013 vammaisneuvoston vuosiksi 2013–2014. Puheenjohtajaksi nimettiin vammaisneuvoston toimintaohjeen mukaisella vuorotteluperiaatteella järjestöjen edustajana Pirkko Heino ja varapuheenjohtajaksi kaupungin edustajana Timo Nurmio.

Vammaisneuvosto 2012–2013

Varsinaiset jäsenet

Pirkko Heino, pj.
Turun Seudun Selkäyhdistys ry

Timo Nurmio, varapj.
Kiinteistöliikelaitoksen johtokunta

•Heikki O Haulisto
Polioinvalidit ry, V-S osasto

Pirjo Seppälä
Lounais-Suomen Diabetes ry

Olli Nordberg
Kynnys ry

Markku Vuorinen
Varsinais-Suomen Näkövammaiset ry

Emmi Lehtinen
Sosiaali- ja terveyslautakunta

Jaakko Mäkelä
Sosiaali- ja terveyslautakunta

Matti Raho
Kasvatus- ja opetuslautakunta

Merja Jämsäläinen
Liikuntalautakunta

Henkilökohtaiset varajäsenet

Tapio Jokinen
Lounais-Suomen Diabetes ry

Vuokko Puljujärvi-Seila
Kiinteistöliikelaitoksen johtokunta

Leila Häkkinen
Turun Seudun Invalidit ry

Riitta Merenheimo-Laine
Mielenterveysyhdistys Itu ry

Satu Gustafsson
Turun Seudun Reumayhdistys ry

Seppo Maikola
Turun Seudun Parkinsonyhdistys ry

Mette Karlsson
Sosiaali- ja terveyslautakunta

Alpo Lähteenmäki
Sosiaali- ja terveyslautakunta

Jani Rusi
Kasvatus- ja opetuslautakunta

Sari Ahola
Liikuntalautakunta

Vammaisneuvoston sihteerinä on toiminut VTM Rita Salviander, joka toimii Turun kaupungin sosiaaliasiamiehenä.

VAMMAISNEUVOSTON TEHTÄVÄT

Vammaisneuvoston tarkoituksena on edistää yhteistoimintaa viranomaisten, vammaisten henkilöiden ja vammaisjärjestöjen välillä ja edistää vammaisten henkilöiden edellytyksiä elää ja toimia muiden kanssa yhdenvertaisena yhteiskunnan jäsenenä.

Vammaisneuvoston tehtävänä on edistää vammaisten ihmisten tasa-arvoista osallistumista yhteiskunnan eri toimintoihin kuten koulutukseen, työhön, sosiaali- ja terveyspalveluihin, liikunta-, kulttuuri- ja harrastustoimintaan. Vammaisneuvoston tavoitteena on, että vammaisten ihmisten tarpeet otetaan huomioon kuntalaisten elinoloihin vaikuttavassa suunnittelussa ja tehtyjen ratkaisujen toimeenpanossa.

Vammaisneuvosto toteuttaa toimintaohjeensa mukaisia tehtäviään

- tekemällä yhteistyötä eri tahojen kuten kaupungin luottamusmieselinten ja viranomaisten sekä vammaisjärjestöjen kanssa mm. järjestämällä yhteisiä tilaisuuksia
- suullisin ja kirjallisin aloittein ja esityksin
- tiedottamalla vammaisia koskevista asioista.

Vammaisneuvosto kokoontuu pääsääntöisesti kerran kuukaudessa kesäkuukausia lukuun ottamatta. Vuoden 2011–2012 kokoonpanolla vammaisneuvosto kokoontui tammikuussa 2013. Uuden vammaisneuvoston kokous oli 22.8.2013 ja se kokoontui kuusi kertaa.

Vammaisneuvostolla on käytössään määräraha Turun kaupungin konsernihallinnossa.

YHTEISTYÖ JA TILAISUUDET VUONNA 2013

Turun kaupungin sosiaali- ja terveystoimi kilpailutti vaikeavammaisten kuljetuspalvelut vuonna 2012. Sopimus uuden taksiryttäjän kanssa astui voimaan 1.10.2012. Uusi järjestely aiheutti palautteita vammaispalvelutoimistoon ja mm. Invalidiliittoon. Vammaisneuvosto seurasi tilannetta mm. käsittelemällä palautteita kokouksissaan.

Invalidiliitto ry, paikalliset vammaisjärjestöt, Turun Seudun vammaisjärjestöt TVJ ry ja vammaisneuvosto järjestivät keskustelutilaisuuden vammaispalvelulain mukaisten kuljetuspalvelujen käytännöstä ja toimivuudesta Turussa. Tilaisuus järjestettiin Invalidiliitto ry:n aloitteesta turkulaisten kuljetuspalvelun käyttäjien yhteydenottojen pohjalta. Paikalla oli kuljetuspalvelujen käyttäjiä, taksien edustajia sekä sosiaalitoimen ja vammaisneuvoston edustajia. Tilaisuudessa tuotiin esille mm. puutteita vammaispalvelujen kuljetuspalveluja toteuttavan yrityksen toimissa. Sosiaali- ja terveystoimen edustajat veivät tilaisuudessa esille tulleet asiat asianomaisille tahoille.

Toimikauden 2013–2014 vammaisneuvostossa oli uusia jäseniä yli puolet sen kokoonpanosta. Vammaisneuvosto järjesti seminaarin, jonka tarkoituksena oli tutustuttaa jäsenet ja varajäsenet vammaisia koskeviin asioihin. Seminaarissa perehdyttiin mm. oikeusturvaan, esteettömyyteen ja terveydenhuoltoon. Kutsuttuna tilaisuudessa oli potilasasiamies Merja Lamminen.

Kuulovammaiset asiakkaat saivat keväällä 2013 kirjeen, jossa ilmoitettiin tekstipuhelinpäästösten lakkauttamisesta. Yleisimmin kuulovammaisten tietojen saanti turvataan tietokoneella tarpeellisine ohjelmineen. Vammaisneuvosto oli huolissaan mm. siitä, miten kuulovammaisten tietojen saanti ja yhteydenpito turvataan. Vammaisneuvosto kutsui kokoukseensa kuulovammaisten ja vammaispalvelutoimiston edustajat keskustelemaan asiasta.

Sosiaali- ja terveyslautakunta päätti, että 1.1.2014 lukien tietokone voidaan korvata vammaiselle henkilölle hänen vammansa tai sairautensa edellyttämän tarpeen mukaisesti. Päivittäisistä toiminnoista suoriutumisessa tarvittavien välineiden, koneiden ja laitteiden hankkimisesta aiheutuneista kustannuksista korvataan puolet.

Vammaisneuvoston toimintaohjeen mukaan sen tulee kutsua vammaisjärjestöt kahdesti vuodessa yhteiseen kokoukseen. Syyskauden yhteiskokouksessa aiheena oli Aspa-säätiön ja THL:n tekemä selvitys neurologisesti pitkäaikaissairaiden ja vammaisten ihmisten asumisesta. Selvityksestä alusti projektivastaava Sari Valjakka Aspa-säätiöstä.

Vuonna 2012 pidetyssä vanhus- ja vammaisneuvostojen yhteisessä kokouksessa sovittiin yhteistyön muodoista, joita ovat mm. kerran vuodessa pidettävä yhteiskokous ja molempuolinen tiedottaminen neuvostoissa käsitellyistä asioista. Vammaisneuvosto käsitteli kokouksessaan vanhusneuvosto käsitellyjä asioita. Yhteistä kokousta ei järjestetty, koska käytännössä neuvostot toimivat vain puoli vuotta.

ALOITTET, ESITYKSET JA LAUSUNNOT

Vammaisneuvoston tavoitteena on, että hallintokuntien suunnitellessa toimintaansa vammaisten tarpeet otetaan huomioon. Vammaisneuvoston kaupunkia edustavat jäsenet tuovat lautakuntien työskentelyssä esille vammaisten ihmisten näkökulman.

Vammaispalvelutoimisto pyysi vammaisneuvoston lausunnon toimintasuunnitelmasta vammaispalvelujen ja kehitysvammaispalvelujen toteuttamiseksi 2013. Vammaisneuvoston 17.1.2013 annettuun lausuntoon sisältyivät mm. seuraavat esitykset:

- Vammaispalveluihin varatun määrärahan tulee perustua kunnassa esiintyneisiin tarpeisiin.
- Opiskelumatkojen myöntämisen kriteerinä tulisi käyttää hallituksen esitystä, jossa rinastetaan kuljetuspalvelujen ja henkilökohtaisen avun määritelmiä mm. opiskelusta. Tämän mukaan opiskelumatkoja tulisi myöntää henkilölle, jonka opiskelu tähtää tutkinon tai ammatin saavuttamiseen tai vahvistaa ammattitaitoa sekä parantaa mahdollisuuksia työllistyä.
- Vammaisneuvosto korosti, että vaikeavammaiseksi todetun henkilön matkoja ei voi rajoittaa sillä perusteella, että Turussa on mahdollisuus käyttää matalalattiabussia
- Vammaisneuvosto esitti, että suunniteltuun työryhmään kutsuohjatun palveluliikenteen kehittämiseksi kutsutaan vammaisia henkilöitä edustava jäsen
- Kuurojen tekstipuhelimien osalta vammaisneuvosto esitti, että kunkin asiakkaan kohdalla varmistetaan, että asiakkaalla on tosiasiallinen mahdollisuus saada käyttöönsä kommunikaatioväline ja että hän kykenee käyttämään sitä
- Vammaisneuvosto esittää, että sopeutumisvalmennuksena myönnetään toimintasuunnitelmassa esitettyjen lisäksi pistekirjoituksen opetus.

Kehitysvammaispalvelujen osalta vammaisneuvoston lausunnossa otettiin kantaa mm. seuraaviin asioihin:

- Henkilöille, jotka tarvitsevat tukea selviytyäkseen työssä ja asumisessa, mutta eivät kuulu kehitysvammahuollon palvelujen piiriin, tulisi järjestää heidän tarvitsemansa palvelut
- Erityishuollon johtoryhmää tulisi täydentää päivähoidon edustajalla.
- Tilapäishoidon kehittämisessä tulisi huomioida myös seudullisuus
- Yksilöllisesti harkitut asiakas- ja käyttöpäivämaksut
- Vammaisneuvosto esitti, että työtoiminnan määrärahaa koskeva asia viedään kaupunginhallinnossa eri toimialoille
- Vammaisneuvosto uusi aiemmin tehdyn esityksensä siitä, että työosuusrahan määrittämisessä pyritään siihen, että ateriamaksu ei ylitä työosuusrahan suuruutta.

Vammaisneuvosto teki sosiaali- ja terveyslautakunnalle esityksen huomioitavaksi vuoden 2014 budjettiin riittävän määrärahan varaamisesta kuulovammaisten tietokoneisiin, käytön opetukseen ja huoltoon. Esityksen mukaan määrärahalla tulee varmistaa kuulovammaisten tiedonsaanti ja kommunikaatio yksilöllisten palvelutarveselvitysten ja päätösten pohjalta.

Vammaisneuvosto käsitteli ja toi esille vammaispalvelulain mukaisten kuljetuspalvelujen järjestämisessä tulleita epäkohtia. Vammaisneuvosto teki esityksen vammaispalvelutoimistolle, että se kiinnittäisi vakavaa huomiota vammaispalvelulain mukaisten matkojen tilaajien

tietosuojaan. Tämä tuotiin esille siksi, että vammaisneuvoston tietoon oli tullut, että kuljettajien keskustelut kuuluvat kaiuttimien kautta kaikille matkustajille. Tiedot saattavat sisältää myös henkilöiden yhteystietojen lisäksi mm. tietojen terveydentilasta ja muista salassa pidettävistä asioista.

Kela teki uusia linjauksia mm. yleisötilaisuuksien tulkkausten järjestämisessä. Asian johdosta kuulovammajärjestöt olivat lähettäneet kirjeen peruspalveluministeri Susanna Huoviselle. Kirjeessä todettiin, että uudet käytännöt kaventavat ja estävät tulkkauspalvelua käyttävien oikeutta yhdenvertaiseen osallistumiseen ja oikeutta tasavertaiseen vuorovaikutukseen. Vammaisneuvoston jäsen pyysi selvitystä Kelalta. Vastauksessaan Kela totesi, että keskeinen syy tulkkauspalvelujen vastuun siirtämisestä kunnilta Kelalle, oli yhdenvertaisuuden toteutuminen koko valtakunnan alueella. Kelan järjestämisvastuun aikana Kelassa on noussut esille kysymys järjestämisvastuun laajuudesta, rajoista ja järjestämisvastuuseen liittyvistä odotuksista ja käytännöistä. Kela toteaa, että tiedottamisessa on parannettavaa. Kela seuraa palvelun toteutumista ja kehittää palveluaan tarkoituksena laadukas ja yhdenvertainen palvelu. Vammaisneuvosto lähetti Kelan selvityksen tiedoksi ja seurantaa varten Kuurojen Liitto ry:n Turun aluetoimistoon, Turun Kuuloyhdistys ry:lle ja Turun Kuurojenyhdistys ry:lle.

Vammaisneuvoston jäsenen pyynnöstä hätäkeskus antoi vastauksensa, joka koski erityisryhmien hätäviestejä. Hätäkeskus totesi, että hätäilmoitus tekstiviestillä on tarkoitettu erityisesti kuulovammaisille ja muille erityisryhmille, kuten henkilöille, jotka eivät itse pysty tuottamaan puhetta. Ilkivallan välttämiseksi hätäilmoituksien vastaanottamiseen tarkoitettuja matkapuhelinnumeroita ei anneta julkisesti. Vuonna 2015 otetaan käyttöön uusi hätäkeskusjärjestelmä, joka tulee mahdollistamaan hätäkeskusviestien lähettämisen numeroon 112. Myös tämän vammaisneuvosto lähetti tiedoksi ja seurantaa varten Kuurojen Liitto ry:n Turun aluetoimistoon, Turun Kuuloyhdistys ry:lle ja Turun Kuurojenyhdistys ry:lle.

Vammaisneuvoston tekemät lausunnot ja esitykset on lueteltu liitteessä.

TIEDOTTAMINEN

Vammaisneuvoston toimintakertomus 2011 lähetettiin tiedoksi kaupunginhallitukselle sekä kaupungin lauta- ja johtokunnille sekä vammaisjärjestöille.

Turun kaupungin kotisivulla www.turku.fi on tietoa vammaisneuvostosta, mm. vammaispoliittinen ohjelma, toimintakertomuksia ja vammaisneuvoston toimintasääntö. Otsikon päätöksenteko ja talous alla on vammaisneuvoston esityslistat ja pöytäkirjat.

KOULUTUS

Vammaisneuvostolla on budjetissaan varattu määräraha jäsenten osallistumiseen koulutukseen. Vammaisneuvoston jäsenet osallistuivat eri tahojen järjestämiin koulutustilaisuuksiin, jotka on lueteltu liitteessä.

VAMMAISNEUVOSTON KOKOUKSISSA KÄSITELTYJÄ ASIOITA

Vammaisneuvosto kokoontuu kesäkuukausia lukuun ottamatta noin kuukauden välein. Vammaisneuvoston kokouksissa käsiteltyjä asioita on lueteltu liitteessä. Asiakohtia kokouksissa vuonna 2013 oli 61.

YHTEISTYÖ

Päivämäärä	Osallistujat	Asia
08.05.2013	Kuurojen Liitto ry:n, Turun Kuurojenyhdistys ry:n, Kuurosokeat ry:n edustajien ja vammaisneuvoston sihteerin palaveri	Kuulovammaisten tiedonsaanti
05.06.2013	Invalidiliitto ry:n, paikallisten vammaisjärjestöjen, Turun Seudun vammaisjärjestöt TVJ ry:n ja vammaisneuvoston järjestämä keskustelutilaisuus	Vammaispalvelulain mukaisten kuljetuspalvelujen käytännöt ja toimivuus Turussa
22.08.2013	Vammaisneuvoston kokouksessa Kuurojen Liitto ry:n järjestöohjaaja Kimmo Jompero ja Kuurojen yhdistys ry:n toiminnanohjaaja Virve Puro sekä johtava sosiaalityöntekijä Leila Rauvola vammaispalvelutoimistosta	Kuulovammaisten tekstipuhelinpäätösten lakkauttaminen
19.09.2013	Vammaisneuvoston kokouksessa kuntoutusneuvoja Sisko Lipponen	Kuntoutuksen asiakasyhteistyö Turussa
07.11.2013	Vammaisneuvoston kokous Kynnys ry:n tiloissa aluesihteerä Olli Nordberg	Tutustuminen Kynnys ry:n 40-vuotiseen toimintaan
07.11.2013	Vammaisneuvoston kokouksessa suunnittelija Annina Heini	Assistentti.infon toiminta
21.11.2013	Turun vammaisneuvoston ja vammaisjärjestöjen syyskauden yhteiskokous	Aspa-säätiön ja THL:n tekemä selvitys neurologisesti pitkäaikaissairaiden ja vammaisten ihmisten asumisesta, projektivastaava Sari Valjakka Aspa-säätiöstä Vammaisneuvoston toimintasuunnitelma vuodelle 2014 Järjestökysely esteettömyysohjelmasta
26.11.2013 ja 28.11.2013	Turun kaupungin strategiatyön sidosryhmätapaamiset: Kilpailukykyohjelma Hyvinvointiohjelma Osallistujina vammaisneuvoston jäseniä ja varajäseniä	Turun kaupunki

KOULUTUS/TILAISUUDET

Päivämäärä	Tilaisuus, osallistujat	Järjestäjätahot
25.-26.9.2013	Henkilökohtaisen avun päivät Olli Nordberg	STM, VANE, Kuntaliitto, ASPA, THL, Assistentti.info
24.10.2013	Seminaari uuden vammaisneuvoston jäsenille ja varajäsenille	Vammaisneuvosto
6.-7.11.2013	Valtakunnalliset vammaisneuvostopäivät Timo Nurmio	Valtakunnallinen vammaisneuvosto
31.10.2013	Onko esteettömyydellä tulevaisuutta? vammaisneuvoston jäseniä ja varajäseniä	Turun ympäristötoimiala, esteettömyysasiamies
01.11.2013	Keskustelutilaisuus sote-uudistuksen tilanteesta Vammaisneuvoston jäseniä ja varajäseniä	Turun Seudun Vammaisjärjestöt TVJ ry
	Infotilaisuudet tulkkaukspalvelusta Pirjo Seppälä	Kela

VAMMAISNEUVOSTON JÄSENTEN EDUSTUS MUISSA RYHMISSÄ

Varsinais-Suomen ja Satakunnan sairaanhoitopiirien kuntoutuksen asiakasyhteistyötoimikunta	Olli Nordberg (Kynnys ry)
Kaupunginjohtajan nimeämä esteettömyystyöryhmä	Heikki O Haulisto, Rita Salviander
Finavia – lentokenttien esteettömyys	Merja Jämsäläinen, Heikki O Haulisto,
Turun ja Kaarinan ev.lut. seurakunnan vammaisneuvosto	Pirjo Seppälä ja Markku Vuorinen
Turku Kaikille -portaali	Olli Nordberg
Impivaaran esteettömyystyöryhmä	Merja Jämsäläinen, Olli Nordberg, Heikki O Haulisto ja Markku Vuorinen

ALOITTEET, ESITYKSET JA LAUSUNNOT SEKÄ VASTAUKSET ESITYKSIIN

Päivämäärä	Asia	Kohde
17.01.2013	Lausunto toimintasuunnitelmasta vammaispalvelulain toteuttamiseksi	Vammaispalvelutoimisto
17.01.2013	Lausunto toimintasuunnitelmasta kehitysvammaisten palvelujen toteuttamiseksi	Vammaispalvelutoimisto
17.01.2013	Vammaisneuvoston toimintakertomus	Tiedoksi: kaupunginhallitus, lautakunnat ja johtokunnat
22.08.2013	Esitys huomioitavaksi vuoden 2014 budjettiin riittävän määrärahan varaamisesta kuulovammaisten tietokoneisiin, käytön opetukseen ja huoltoon	Sosiaali- ja terveyslautakunta
19.09.2013	Invataksimatrustajien tietosuoja invataksien tilaamisessa	Vammaispalvelutoimisto
19.09.2013	Kelan selvitys tulkkauspalvelusta	Tiedoksi Kuurojen Liitto ry, Turku, Turun Kuurojenyhdistys ry ja Turun Kuuloyhdistys ry
19.09.2013	Erityisryhmien hätäviestit, hätäkeskuksen vastaus	Tiedoksi Kuurojen Liitto ry, Turku, Turun Kuurojenyhdistys ry ja Turun Kuuloyhdistys ry
19.09.2013	Vammaisneuvoston tiedustelu linja-autojen pysäkkikuu- lutusten suunnittelun tämän hetkisestä tilanteesta	Seudullinen joukkoliikenne
19.09.2013	Kirje sähköautojen näkövammaisille henkilöille aiheuttamista vaaratilanteista	Valtakunnallinen vammaisneuvosto
10.10.2013	Turun kaupungin esteettömyysohjelmaan 2014-2017 liittyvä järjestökyseily	Turun alueen vammaisjärjestöt

VAMMAISNEUVOSTON KOKOUKSISSA KÄSITELTYJÄ ASIOITA

Vakiokokousasiana esteettömyysasiamiehen ajankohtaiset asiat
Vakioasiana valtakunnallisen vammaisneuvoston pöytäkirjat ja tiedotteet kunnallisille vammaisneuvostoi- toille
Vakioasiana vammaisia henkilöitä koskevien asioiden käsittely lauta- ja johtokunnissa
Sosiaali- ja terveyslautakunnan käsittelyt koskien invataksikuljetusten toteutumista Turussa
Kh – vammaisneuvoston asettaminen vuosille 2013-2014
Vammaisneuvoston toimintaohjeet ja kokouskäytännöt 2013-2014
Vammaisneuvoston määräraha 2013
Vammaisneuvoston toimintakertomus 2012 ja toimintasuunnitelma 2013

Vammaisneuvoston kokouspäivämäärät
Kh – Seudullisen esteettömyysasiamiehen toimintaa koskevan sopimuksen hyväksyminen
Vammaispalvelulain mukaisia kuljetuspalveluita koskevan keskustelutilaisuuden muistio
Sosiaali- ja terveystalokunta – Vammaispalvelulain mukaisen kuljetuspalvelun tilaamisesta asiakkaille aiheutuneet kustannukset
Sosiaali- ja terveystalokunta – Taksin tilausmaksu vammaispalvelulain mukaisissa kuljetuspalveluissa – Lounais-Suomen Taxidata Oy
Valtakunnalliset vammaisneuvostopäivät
VAMPO-seurantaraortti I
Turun kaupungin esteettömyysohjelma 2005-2012
Esteettömyysohjelman 2014-2017 valmistelu ja väliraportti
Sosiaali- ja terveystalokunta – Kuulovammaisten tekstipuhelinpalvelu
Vammaisneuvoston toimintasuunnitelma vuodelle 2014
Vammaispalvelulain mukainen henkilökohtainen apu ja palaute Henkilökohtaisen avun päivilä
Vammaisneuvoston kokoukset kevätkaudella 2014
HYVE – Turun hyvinvointipalveluiden sähköinen palveluverkko
Turun kaupungin vanhusneuvostossa syyskaudella 2013 käsiteltyjä asioita
Sosiaali- ja terveystalokunta – Vastaus Lounais-Suomen aluehallintoviraston selvitys- ja selityspyynn- töön koskien puheterapiapalveluja
Vaasan kaupungin vammaisneuvoston vetoamus vammaisten henkilöiden huomioimiseksi päätöksen- teossa